

Az ilyen jellegű különbségek azonban önmagukban természetesen közel sem eredményezhetik a nagy eltéréseket. Anélkül, hogy messze-
menő következtetéseket igyekeznénk levonni, megállapíthatjuk, hogy a vizsgált két fontos mutató terén hazánk messze elmarad az európai átlagtól.

/Forrás: Nemzetközi statisztikai zsebkönyv 1983./

Tomka Béla

+ + +

HALLGATÓK BEVONÁSA A TUDOMÁNYOS MUNKÁBA

"A hallgatókkal való differenciált foglalkozás nem tartozik a magyar felsőoktatás erősségei közé. Általában nem túl alkalmasak a meghonosodott módszerek, eljárások az egyéni foglalkozásra" /Gondolatok a felsőoktatási intézményekben folyó képzésről, EFO-tábori anyag/

"Meg kell vizsgálni és szélesebb körben lehetővé kell tenni a hallgatók számára az oktató-, kutató, ill. szerződéses munkába történő szervezett bekapcsolódást, elsősorban a demonstrátori rendszer újraszervezésével, az anyagi és erkölcsi ösztönzés erősítésével. Felül kell vizsgálni a tudományos diákköri mozgalom célját és rendszerét, meg kell határozni a továbbfejlesztés irányait. Intézményes lehetőséget kell találni a hasznosítható eredmények gyakorlati alkalmazására." /Az 1981. évi Felsőoktatási Alágazati Előjárásügyi Parlament intézkedési terve/

Egyetemünkön, bár minden öt hallgatóra jut egy oktató, mégsem beszélhetünk közvetlenebb emberi kapcsolatokról oktatók és hallgatók között. A kapcsolatok többnyire az előadó-befogadó ill. a vizsgáztató-vizsgálzó viszonyra redukálódnak. Nem valószínű, hogy minden egyes oktatónak van öt hallgatója, kiknek

munkáját, fejlődését figyelemmel kíséri, elősegíti, akiket megpróbál saját tudományos tevékenységébe bekapcsolni.

Nálunk a hallgatók tudományos munkába való bevonásának alapvetően két módja van. Az egyik: a hallgatók, többnyire a diplomamunka ill. a szakdolgozat kényszerétől hajtva, a tanszékeken kifüggesztett témák, és egyéb információk alapján felkeresnek egy-egy oktatót; a másik: alsóbbéves korában megpróbál bekapcsolódni egy-egy TDK munkájába.

A TTK-n a többség kényszerből megy "dolgozni" negyedik év második félévétől. A jobb képességűeket jó esetben /és ritkábban/ előbb kiválasztják vagy maguk keresnek őket érdeklő témákat, oktatókat még a negyedik év előtt. Érdekes, hogy még a jobbak közül is csak kevés hallgatót tanítanak meg önállóan kutatni, végigvezetve a kutatás minden lépcsőjén, nagymértékű önállóságot engedélyezve. Néhány helyen a hallgatókat szerződéses munkába is bevonják.

A karon a TDK-k nem vagy alig működnek; a szakok jellegénél fogva a körök nem "tudományos műhelyek", hanem legfeljebb csak ismeretterjesztő előadások színhelyei. Az igaz, hogy sok TDK-dolgozat készül, de a többségük azonos a diplomamunkával vagy annak egy /nagy/ részével.

A tanárszakosokat tudományos munkába nem vonják be, ők maguk is ritkán jelentkeznak. Szakdolgozatukat többnyire kisebb horderejű /pl.: irodalmi áttekintése egy témának/ vagy oktatással kapcsolatos témákból írják.

A kötelezően tuli tudományos tevékenység végzését a karon általános magas óraszám is gátolja.

A Bölcsészkaron nem gazdálkodnak jól a válogatott, jó képességű fölvetett hallgatókkal. Néhány tanszéken /l. sz. Irodalomtörténeti, Altajisztika/ és egy-két kiemelkedő oktatón kívül egyáltalán nem foglalkoznak a hallgatók bevonásával. A szakdolgozati témák többnyire olyanok, hogy nagy szellemi erőfeszítést nem igényel megírásuk hallgatói

résről, figyelemmel kísérésük oktatói részről.

A fent említett tanszékeken tervszerű, tudatos hallgatókiválasztás folyik. A kiszemelt hallgatókkal elsőéves koruktól fogva foglalkoznak, foglalkoztatják őket, fokozatosan terhelik őket, és a velük kialakított emberi kapcsolatok is szorosak. Ezen kívül "erősnek" mondható még a régészeti diákkör is.

A JTK-n sem "gazdálkodnak" jól a hallgatókkal. A tudományos tevékenység főleg a diplomadolgozat megírására korlátozódik. A témákat, melyek nemigen változnak az évek során kifüggesztik a tanszéki hirdetőtáblára, ezekből lehet választani. Vannak más, korántsem általánosan kihasznált lehetőségek: a hallgató önálló téma igényével korábban jelentkezik valamelyik oktatónál, vagy az egy-két működő diákkör munkájába kapcsolódik be. /Nemzetközi Jogi TDK, Büntetőjogi TDK/ Nyilván itt is előfordul néhányszor a fordított kiválasztás esete.

A hallgatók tudományos munkába való bevonásának lehetőségei:

- a fent idézett intézkedési terv megvalósítása,
- az óraszámok csökkentése,
- az oktatók terhelésének felülvizsgálata /a hármas követelményrendszer felülvizsgálása/,
- az "iskolateremtő" oktatók jutalmazása,
- az oktatóknak az oktatásban való anyagi és szellemi érdekeltségének megteremtése,
- a hallgatók anyagi és szellemi érdekeltségének megteremtése, hogy a minimálisnál nagyobb teljesítményt nyújtsanak /pl. a demonstrációs rendszer visszaállítása.

Pálinkó István

+ + +

kritika ---- kritika ---- kritika ---- kritika ---- kritika

"LUKRA NEMZET!" AVAGY SZNOBOK ELŐNYBEN

Hol volt, hol nem volt, volt egyszer egy színház, nem is olyan messze Pesttől. A színház nem tartozott a kiemelkedő hasonló jellegű intézmények közé. /Volt idő, amikor igen. Lásd: Ruszt-ikus stilus./ Szándékaiban tisztességes előadásokat hoztak létre, s megpróbáltak változtatni a rusztikus utáni un. unalmas stilusirányzaton. Az eredmény azonban lehangoló volt. S ekkor megjelent a tisztességben megőszült Mester, a kísérletező kedvénél teljében lubickoló Mágus és a 25.-en tuljutó Faustus. Idáig a mese. Ha így folytatódna, nem is vennénk komolyan. Tehát:

Tehát: 1983 tavaszán megérkezett Jancsó Miklós, Hernádi Gyula és Gyurkó László, a magyar színház leendő három apostola Kecskemétre, s lesöpörte a pályáról az akkor működő /és bizalmat kapott/ vezetést. A hirtelen váltás után szentani lehetünk a kulturális sajtóban történő levélváltásoknak, heves reagálásoknak. Közel harminc színész távozott Kecskemétről, kik később a gyávaság és az ujtól való félelem vádjával vádoltattak.

Az új vezetés az európai véráramba való beáramlást, a legfelső csúcsok közös megmászásának ígérteát hirdette. Szántalan műsorváltoztatás után kidoboltatták a végleges évadtervet. Kérdés: az eddigi három nagy-